

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 4. Accesserunt tentantes. Tentant hi Christum, vt patres eorum, quia post congestas blasphemias, ab eo requirunt beneficia: Generatio mala.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

vi Deos adorari, Deos esse non crederent, quia signa de celo non dabant: hoc enim proprium est vero Deo, cuius potestas ad ea usque sese extendit. Signa etiam in celo gentibus non ostendunt. Si illi ut Diis, colendi non sunt, quia signa de celo non ostendunt, Christo videtur convenisse, qui ut verus Deus volebat haberi, signa dare de celo. Ultimo nulla bilis offeritur occasio, ex facta eorum petitione: Iudæi etenim ex virtute credebant prodigiorum, & quanto articulus propositus ad credendum habebatur difficilior, tanto miracula exigebant præclariora. Videbant hi, quod Christus expereret, ut quid altius ac divinius de eo sentirent, quam de Moyse, Samuele, Elia, & omnibus prophetis: iustum igitur omnes & æquum cenlebant, ut illis signa daret melioris notæ, quam prophetæ fecerant prædecessores. Et hoc illi ostendunt se velle & dicere & petere. Si hoc ita sit, ob quid stomachatur Christus: ob quid eos excipit tam inhumanè?

§. 4. Accesserunt tentantes. Tentant hi Christum, ut patres eorum, quia post congestas blasphemias, ab eo requirunt beneficia: Generatio mala.

Multas adferunt S. S. Patres rationes. Prima sit Divi Chrysostomi qui illam cenfet, quam allegat Divus Lucas, qui eandem referens historiam, ait quod accesserint Tentantes eum. Hoc Christum commovet, sicut quando in deserto Raphidum Deum tentarunt Petentes aquam. Huc appellant, sicut, petunt aquam. Non illam petierunt, ex eo quod illis aqua dedit, etenim Manna liquefiebat, sed ut Deum tentaret, ut hoc declarat Moyses: Quid iuravi contra me? cui tentatis Dominum? Duplex nequicia (ait Caetan.) Iurgium contra Moysen: & tentatio contra Deum; Quod futuri tentatio Moyses exponit: vidit enim Deum adeo commotum, ut voluerit huius tentationis setuari memoriam, intitulans locum hunc: Massa Meriba, id est tentatio, & iurgium; sine commentu. Et vocavit nomen illius Tentatio. Ad dicit Caetanus ex Hebræo textu sic addi: Et iurgium: Propter iurgium filiorum Israel, & quia tentaverunt Dominum, dicentes, Est ne Dominus in nobis an non? Videamus an Dominus sit us-

biscum, nec ne. An sit verum, eum esse qui nos condeat, nostri gerat curam. Fuit hæc adeo Deo permolesta tentatio, ut nunquam eam ex memoria sibi passus sit excidere. Non tentabit Dominum, ne indueris eor vestrum, sicut tentasti in Massa. Nolite obdurare, corda vestra, sicut in exacerbatione, secundum diem tentationis sicut in Meriba, sicut eo die, quo fuistis in Massa in deserto. Ob hoc decretum Deus, ut nullus eorum terram intraret promissionis, & merito: Postquam enim viderunt prodigia facta in Ægypto, quæ cepit Deus per Moysen operari medio mensis Februarii, post egressum ex Ægypto medio Martii, post demersum in mari rubro Pharaonem, post diuturnum iter per Arabiæ deserta, & aquas Marath sibilicatas, post manna receptum de celo, & coturnices: quæ omnia post egressum de Ægypto contigerunt spatio triginta & unius dierum. Quintidiesimo die mensis secundi, postquam egressi sunt de terra Ægypti. Iudicaverunt increduli, hæc ad Divinæ potentie non sufficere cognitionem, ob hoc mutmuraverunt Petentes aquam tentantes Deum: hinc tam graviter in eos Deus stomachatur. Tentantes eum. Quomodo tentarunt hi Christum? multifariam multisque modis dici potest, quod quis te tenter: sed hic modus ceteris communior, quando te gravius offendit, & extemplo, quasi innoxius nulla data satisfactio, (a) se tibi sistit, quasi tibi magnum præstitisset obsequium. Si quispiam in medio foro tibi colaphum impigerit, & te a huc excaudescente, ut credere licet de viro honorabili, per domus tuæ portas ingrederetur, beneficium aliquod rogaturus, quid diceres? Dicitis tali, ut hinc se ocyus abripiat, nec me turbatum tenter acerbius; si eum videro, non aliud potero, quam illum iuxta suæ temeritatis animum, excipere nebulonem.

Eodem modo tentarunt hi Christum: iniuriam illi iterogant, qua nulla in hac vita molestior. Patrauerat Christus miraculum ceteris magis celebre, verius dixerit plurimorum epitomen: quia oblato sibi homine à dæmone possesso, cæco, surdo, muto, ut verbi sui eum liberavit, oculos, aures, linguamque restituens, pro ut Dominica tertia dicemus. Sic ve huius miraculi magnitudine convictus populus, eum caperit, ut verum Messiam venerari, & acclamare: Pharisei tamen ac Scribæ hinc occasionem sumpletunt, eius honori derogandi, dicentes eum Necromanticum, præstigiatorem, diabolo familiarem, quomodo

lib. 1. cap. 2.
D. Aug. le reuicite, vt effluentem, vt impudentem. Qui lib. Medit sic accedit (asserit Diuus Augustin.) magis contra se Dei bilem exulerat, vt eum pro demeritis plebat, quam eius alliciat misericordiam, qua eius benignus miseretur. Cum quis odio dignus sit (ait Diuus Augustin.) qua fronte gratiam requirit? Cui parca debetur qua temeritate gratiam deposcit: lacessit iudicem, qui postposita satisfactione delicti, querit precibus honorari. Regi insultat, qui obnoxius supplicio, donari flagrat indubito brans: Et dulcem affectum patris filius exacerbat filius, qui post illas conuulsiu, ante penitentiam, horriditatis usurpat colitudinem. Quid tibi perluades, nihil esse aliud agendum, quam tota vita tua sceleribus immergi, Dei precepta estroper transgredi, eius Sanctum nomen opprobriis lacessere, eius continere bonitatem, irridere iustitiam, tuis inherere stultitiis, viduas inhonorare, soli citate maritatum, pellere virgines, dep. adari pauperum bona, diaboli focis scederari, & his non obstantibus, a Deo requirere, tibi succurrat placidus, in tribulationibus fauet benignus: nec cessatius oppressum subleuet misericors, infirmantem curet medicus? Noli esse, sicut homo qui tenet Deum. Quæ similis insania, eum a Regge dignitates expostulare, qui postposita satisfactione refractarius ac periturus in ipsum acrima mouisset, & fouisset seditiones.

II. Notanda venit consideratio Diui Ambrosii de Diuo Petro Apostolo, quando tertium Christum eiuauit: Dominus autem misericors, pietatis suæ in eum conuertit, fixitque oculos, qui vt duo cælestes soles, eum ad peccati sui cognitionem illuminarunt, vt triplicis negationis delicti, contra Deum, penitentiam agnosceret, quid porro Petrus? referunt pari consensu Evangelistæ: Egressus foras Petrus, sicut amare. Querit Sanctus Doctor: cur exemplo non recurrent ad Christum veniam delicti rogaturus, sciebat etenim eum esse misericordiae fontem peccatorum, & secure sibi per hoc peccati veniam poterat polliceri; accedebat eius preceptum: Si peccauerit in te frater tuus, increpa il-

gratiam facere, quid diceret? Hinc abito dæmon, ne me tentaueris impudens. Ecce illos, quos similiter accedentes proponit Evangelista; Tentantes: qui post emissas in Christum glandes blasphemiarum, immediate tentantes accedunt, & signa peccant. Qui eo modo accedit (inquit D. Basilus) adit, vt aliquid a Deo impetret desideratum, quin potius eum Deus a D. Aug. le reuicite, vt effluentem, vt impudentem. Qui lib. Medit sic accedit (asserit Diuus Augustin.) magis contra se Dei bilem exulerat, vt eum pro demeritis plebat, quam eius alliciat misericordiam, qua eius benignus miseretur. Cum quis odio dignus sit (ait Diuus Augustin.) qua fronte gratiam requirit? Cui parca debetur qua temeritate gratiam deposcit: lacessit iudicem, qui postposita satisfactione delicti, querit precibus honorari. Regi insultat, qui obnoxius supplicio, donari flagrat indubito brans: Et dulcem affectum patris filius exacerbat filius, qui post illas conuulsiu, ante penitentiam, horriditatis usurpat colitudinem. Quid tibi perluades, nihil esse aliud agendum, quam tota vita tua sceleribus immergi, Dei precepta estroper transgredi, eius Sanctum nomen opprobriis lacessere, eius continere bonitatem, irridere iustitiam, tuis inherere stultitiis, viduas inhonorare, soli citate maritatum, pellere virgines, dep. adari pauperum bona, diaboli focis scederari, & his non obstantibus, a Deo requirere, tibi succurrat placidus, in tribulationibus fauet benignus: nec cessatius oppressum subleuet misericors, infirmantem curet medicus? Noli esse, sicut homo qui tenet Deum. Quæ similis insania, eum a Regge dignitates expostulare, qui postposita satisfactione refractarius ac periturus in ipsum acrima mouisset, & fouisset seditiones.

lum, & si penitentiam egoris, dimitte illi. Et si septies in die peccauerit in te, & septies in die conuersus fuerit ad te dicens: pariter me, dimitte illi. Cur ad minus veniam signis externis non poposcit, Christum intuens, oculis suis allequens, sicut ipse Christus eum oculis suis ante fuerat allocutus? Inueni rationem (ait Diuus Ambrosius.) & hæc est? cognouerat enim, non ferendam esse impudentiam vix patratato tanto scelere, quasi nullius conscientiam nulla data satisfactione misericordiam, & beneficium gratiæ postulare, tendendas esse prius amatissimas lacrimas, testes irrefragabiles cognitionis sui delicti, quibus & satisfacere satageret. Inueni cur tacuit Petrus. Ne tam cito venis petrus plus offenderet. Ante standum est, quam petendum. Si hoc audacia, ac temeritate deputaretur Diuo Petro, & ad veniam propterea se prius copiosis disposuit lacrimis, vt postmodum delicti conquiretur indulgentiam: Considera quid tibi sit agendum, qui nec sis Diuus Petrus, sed ei tam dissimilis, ac tu ipse noli verius.

Mirandum quod accidisse narrat Spiritus Sanctus filiis Israel versus terram promissionis proficiscentibus, & iam illi approximantibus: licet enim propriis oculis millena Dei spectarent miracula, quibus reddebantur certiores, se a Deo dirigi, quod eos ipse in brachio excelso eduxisset de Ægypto, quod illis tacentibus inimicos eorum inanis profundo cunctos ad vnum vsque demersisset, panem de caelo, aquam de petra dedisset ipse mirabilium operator; quibus omnibus, de Dei potentissimo brachio illis iam constabat manifeste: nihilominus post finem dierum peregrinationis, diris Deum impertant blasphemis, calumniatur. Dicentes: quod licet operatus sit mirabilia præcedentia, ad subsequenta tamen perficienda, & quod superest magis principale futurum infirmum, vt eos videlicet introducat in terram illam, ad quam eos deducebat, & ultra nihil posset, quam eduxisset eos de Ægypto, vt in desertis illis moterentur miserissimi, ad hoc quoque eos tanto tempore per has inuias solitudines circumduceret vagabundos: eo quod illi robur deficeret, viresque defessent, quibus eos ad vltimam metam deduceret incolumes, & terræ promissæ firmare possessores. Blasphemias has voces adeo grauites accepit Deus, vt Moysen ad se vocauerit, cui Deus: Quo vsque ascendet

condet huius populi reiterata toties malitia: quo usque meam tentabunt & potentiam & patientiam? Modo ulterius ferenda non sunt tales impudentia in mei honoris infamiam, quocirca consumam iam toties murmurantes. *Vsq; quo detrahet mihi populus iste? Quo usque non credent mihi in omnibus signis, quae feci coram eis? Feriam igitur eos pestilentia, atque consumam: te autem faciam principem super gentem magnam. Et fortior rem, quam haec est.* Abiecit se Moyses ad pedes Domini, ieiunium celebrat quadraginta dierum ac noctium, continuis inflat orationibus, & vrger rationibus, quibus hoc effecit, vt Dei placarit iram, ne eos, ut minatus fuerat, seuerius castigaret. Descendit Moyses ad populum, & ecce inter se consilium ineunt subito strata-gemate hostes Amalecitas & Chananeos adoriendi; se mutuo cohortantur: Eia agite: pro-cedamus tantummodo Dei postulantes adiuto-rium, illud enim nobis non denegabit; quo mu-niti, stat a parte nostra, certa & gloriosa de ho-sie victoria.

12

Quibus Moyses, quid agitis male suadi: Atten-dite, quod iam modo Deum grauissime commo-uistis, eius iram irritastis, nec ita ad oris vestri beneplacitum stabit, vos, vt praesumitis, auditu-rus. Nolite ascendere: non enim est Dominus vo-biscum. Paruipendunt Moysen; tantummodo dicentes, Deus clemens est, misericors est, vobis auxiliabitur, in hostes armati procedunt; At vix ad primam armorum ventilationem accesserant cum eos inimici, velut muscas confodiunt inermes, vt, quibus illis resisterent, vires nullas habent. Reuertuntur conficti, & vitae superstities laceri, vulnerati, confusi, & insausto successu stupefacti. Quid admiramini stupida cerebra (ait Moyses) quod Deus ita vos defecerit, ma-numque vobis subtraxerit adiutricem? quid vo-bis persuadebatis: quod quem paulo ante tam ignominiose irritastis, ita illum vt volebatis, ha-beretis ad oris vestri beneplacitum? *Nec miranda indignatio, locutus sum, & non audistis, sed aduer-santes imperio Domini, & tumentes superbia ascen-distis &c.* Paginus noster legit; *Irritasti os Domini.*

Deu. 1. 37

V. Similitudo.

Defumpta est metaphora, ab eo qui bile exar-descit acriori, vt ei lingua amarefcit instar cap-paris: hoc est. Prouocastis, & accendistis Diuinae maiestatis iram, grauiter eum offendistis, & nulla praevia poenitentia vestrorum scelerum, nulla cum illo compositione, nullo nouo foedere nulla petita vena, statim credidistis, quod illum talem inueniretis, qualem optaretis, vobis per-

suastis, quod liceret vobis domum eius ingre-di, vt domum vestram, tanta mentis libertate? Vnde vos miramini, quod Deus vobis optatum ac petum denegarit auxilium, nec vobis adfue-rit in tribulationibus opportunus, si actualiter tunc temporis illum offenderatis, quando eum inuocatur. & gratiam accessistis petiuri: Haec ita haec istorum Scribarum Pharisaorumque impudentia (teste D. Chrysoft.) qui cum Chri-stum amarulenta verborum acritate vellicassent hoc sibi arrogarunt, vt vnica voce adulatoria, qua eum vocant *Magister. Ad vnam voculam* (ait Diuus Chrysoftom) iam possent quantalibet ab eo flagiare nullam repulsam formidantes. Haec quoque tua est o Christiane, stultitia, quidimo impudentia, quod credas, te nihil aliud cogitan-tem, aliud intendentem nihil, quam Dei con-temptum; Dei praecceptorum praeruaricationem; ob vnam effusam lacrimulam, ad vnicam genu-flexionem, ad vnum, Domine, iam pedes eius stringere, & securum posse tanta, quanta mens optat postulare.

Manifeste hoc ipse Deus populo suo inobe-dienti declarat ex ore Vatis Hieremias, Prophe-ta, vade, sta in porta domus Domini, & praedica tibi verbum istud & dic. O vos omnes, qui templum Domini acceditis beneficia rogaturi, Audite verbum Domini omnis Iuda, qui ingressus est per portu has: Quid est hoc, quod vult Dominus, a uiamus. Nolite confidere in verbis mendacij, dicentes: Templum Domini, Templum Domini, Templum Domini. Anne hoc mendacium est, Domine semper in ore versari Templum Do-mini. An non tu ipse Domine iussisti nomini ruo adificari domum permagnificam, in rex maiestatis habitaculum, in hoc mundo? An hic locus non est honori tuo consecratus, ad quem omnes accurrant oraturi, necessaria precaturi, te adoraturi, & sacrificia animalium oblaturi? Si hoc vestrum non sit templum, cuius est: Explica te, o Propheta, ait Deus, & dicito illis, qualiter templo meo in suum damnum & mei iniuriam abutantur. Vnusquisque vestrum cordis sui se-quitur desideria, luxurias, vanitates, sacrile-gia, furta, periuria dissolutus. Hic pauperum exsugit sanguinem & occidit auri cupidissimus ille miseræ viduae depradatur peculium, & affligit desolatam; alius suo concubinato voluitur, vile prostibulum; alius sanctissimum Dei no-men blasphemis inhonorat: Ille libertimus & puella, & coniugatae honori detrahit. Quod si ab his qua fieris, qua fronte tot contra Deum scelera committant; respondent duplicando,

D. Chri. Hom. 1. in Imperf. Tom. 2.

Hier. c. 72.

VI. Verba menda ciquoz sint.

Ma. 1. 2.

triplicando. *Templum Domini. Templum Domini.*
mi, Templum Domini, hoc est; tres eiusdem
partes designantes. Accedam aut, vnusquis-
que ad templi primam partem: atrium scilicet
exterius, locum omnibus communem oratio-
nibus, Dei vultui me sistam: benignus enim
est. Ilico mihi ignoscat misericors; quod si ne-
cessario fuerit accedam ad secundum, atrium in-
terius, vbi Altaria sunt sacrificiorum, & ho-
locantorum: offeram ex iis vnum Domino,
quo illi plenarie satisfaciam; quod si vero ma-
*ior virgeat necessitas, est & tertia pars, *Sancta**
Sanctorum, quo Sacerdotes intrant semel per
annum, pro me & omni populo rogaturi: sic
mihi omnia remittentur. His tibi gratulatis
& Templum Domini accedis: vnus alienorum
bonorum possessor iniustus: aliter inhonestæ
amicitiæ intricatus: ille oisio immortalis contra
proximum flagrans, & ille periuus, alius vici-
nae muliens fama detractor; Et dum quisque
suis fraena laxat cupiditatis, me grauissimis
afflicti inuisis, præsumit omni postposita sa-
tisfactione, me in templo conuicere, & vix vi-
lius substantiæ voci verbulo quod mihi fug-
gerit, vel sacrificio, debitis nudo conditioni-
bus, mihi delato, omnia sibi salua, omnia pla-
na, me sibi proprium, me pedibus confredendum
*mihi autiquam posse denegare. *Hæc tua est con-**
suetudo, tua est impudentia. Ecce vos confiditis
in sermone lusingando &c. furari, occidere, adul-
terari, iurare mendaciter &c. Et venistis & steti-
stis coram me in domo hac, in qua inuocatum est
nomen meum, & dixistis: liberati sumus, eo quod
fecerimus omnes abominaciones istas. Post hoc
peccata scelera quibus me prouocastis, arbitra-
rio, quod ad templum veniendo, coram me
procurando, iam sicut vobis omnia condona-
ta, & ego deus sum condonatus, coram me
postulatis, vt uos sine villo mali periculo securi
ambuletis, dicentes: Liberati sumus, ab omni-
bus, quæ deliquimus iniquitatibus; hoc etenim
est: Liberati sumus, eo quod fecerimus omnes abo-
minaciones istas. Vel nominant, abominatio-
nes, sacrificia, quæ tales offerbant: eo quod
habentes corda nequitas sordidissima nec requi-
sitis ornata conditionibus ea Deo offerrent, quæ
vocat abominaciones ex ore vatis Isaiæ. Ne offe-
rais ultra sacrificium frustra; Inconsuem, abomina-
to est mihi: Quod igitur, an ad hoc templum
illud exstructum, vt ei confidentes, & me il-
lic commemorante, scelera committeretis frano-
laxiori liberiores? Numquid ergo spelunca latro,
num facta est domus ista? spelunca quæ rapinas,

quæ contegat sceleratissimos latrones? Fallimi-
ni, si existimetis mihi cultu quodam exteriori
satisfactum, qui vestras viderim enormis ne-
quitias, quas contra me commisitistis, quas qui-
dem, adhuc cordibus vestris retinetis volunta-
rias, vt meis oculis intuerer. Ego sum, ego vidi
dicit Dominus. Si ad me accedens, me velis
tibi placabilem, te mea admittat gratia, & pe-
nita largiatur, prius attende, quale sit cor tuum
Attende num ab impuro recesserit amore, num
aliena restitueris, quæ minus iustus obtinueras
contractibus, num honoris nocumentum, quod
maledica tua attulit lingua, repararis. Si be-
ne direxeritis vias vestras & studia vestra, &c.
habuit abobisum, &c. Prepara animam tuam
ad orationem, & noli esse sicut homo qui tentat
Deum.
Quotiescumque premetis angustia, & ad
Deum pro remedio recurrere festinas. in quo
solo verum & vnicum est remedium. prius
animam tuam ingredere, reuolue & inuictiga
conscientiam tuam, quæ sint opera tua, quomo-
do cum Deo ambulasti. Si malo tuo eum irri-
tasti: habeto pacem cum illo, dissolue peccati
vincula, scelera deterge, illata damna restituere,
abjactum honorem restaura, fucto depopulata
compensa, veneream discinde amicitiam: verbe-
ribus te castiga, carnem inedia macera, quæ
te ad Deum compulit offensam, in te tuos viscere
appetitus inordinatos aspersione penitentia, pec-
cata confitere, turpissimas, criminum absterge
maculas lacrimis copiosis. Iam pridem di-
xit D. Ioannes Filioles, si cor nostrum non repre-
han derit nos, fiduciam habemus ad Deum, quia
quidquid petierimus, accipiemus ab eo. Mystero
non vacat illa, quam narrat Spiritus S. circum-
stantia in historia Ioseph: vincus, catenisque fer-
reis strictus in carcere concludebatur, quando
Pincerna regius retulit Pharaoni, ergastulo
iuuenem Hebræum detineri, qui legitimam reg-
gis somnio calleret dare interpretationem. Quo
audito, Rex confestim educi iubet ac solui de
carcere Ioseph, suoque conspectui præsentari;
Proinus ad Regis imperium eductum de carcere
Ioseph totonderunt: ac veste mutata, obtulerunt
ei. Cauebant hi Reges (inquit Lipomau.) ne
quis hominum lacer & vestibus sordidis incom-
positus eorum conspectibus se offerret. Patet
in Assuero, qui vult coram se adducatur Esther,
sed composita, sed ornata, sed pulcherrima. Nec
hoc solum præcipit, vt ita sit: insuper non per-
mittit, quemquam Regis adire præsentiam, ad
hanc non inuitatum. Domine, Regis hoc petit
pax.

Hier. 7
11.
Hier. 7
5.
Ecc. 18
23.
VII.
Ante
oratio
nem
con-
scien-
tia
mun-
danda
cui.
1. Ioan
c. 3. 24.
Ge. 41
14.

tiam peccatorum. Hæc igitur Dei voluntas est, ut qui ad eum vult accedere, beneficia petiturus, indispositus non accedat, se prius debite præparet, hoc autem supponat quasi fundamentum, & opus illud sit primicerium, ante omnia totum extrahat sanguinem peccatorum, illa a se quam remotissime depellat, & per penitentiam peccatis emundet, tum demum securus accedat &c.

§. 5. Volumus signum Christi miracula vilipendant, & ut homines derelictos, eos Oseas deserit, igni referuantur, ut leprosi vestimentum.

14 **D**atus Hieronim. quem sequitur Beda, & confirmat D. Chryostom. aliam assignant rationem indignationis, Christi contra Phariseos, eorumque petitionem; fuerunt enim in summo gradu impudentes, & omnium audacissimi; in ea quippe sua petitione clarissime, & sine ulla larua, declarant vilissimum & abiectionissimum quendam respectum omnium miraculorum; quæ Christus hæcenus perpetraverat, & quasi dicerent aspernabundi; *Magister*, quæ hæcenus egisti opera admiranda, satisfaciunt illi popello, qui vtique, vt homines rudiores, stupidiores, & nullius ingenii, qui duobus vix digitis sursum a terra eriguntur, quolibet miraculo seu re admiranda, percellunt: sicut factam vidimus, in iis, quæ hæcenus egisti, de quibus sine ratione, admirati sunt; omnia enim sunt ordinaria patrum miracula, & opera in diminutio nullius momenti, curare infirmum, eicere dæmonem, cæcum illuminare, claudos rectificare. Hæc nostris oculis non satisfaciunt. Quia nobis sunt perspicaces, assueti rebus magnis in sacra Scriptura perspicendis, quales veneramus gloriola illa Moysi miracula, aerem tenebris involuere, aquas turbare, panem de caelo educere, illa nempe Samuelem, eicere tonitrua, fulgura, tempore aridissimo; illa quoque Eliaz, caelo ignes detrahere, qui, quos velit, in cineres reserat combustos. Ita hæc miracula erant, pleno ore miracula. Hæc a te querimus: ea enim quæ hæcenus patrata sunt, talia sunt quæ nec duobus digitis de terra sursum eleuantur. Miracula petunt, quasi quæ antea fecisset, miracula non fuissent Aium Sancti Patres. Quanta foret eius impudentia, qui a Principe ad prandium inuitatus, propositis illi seculis omnigenis, ac cu-

pedis, pannonibus Indicis, sicculis, perdicibus, vaccis trimis, apris, carne ferina, fercimibus, ostium medullis, placentis, libis, continentis, aliisque delicis, Principi diceret: porrige mihi cibos ad edendum, delicatos, nutritiuos, illi enim quos hæcenus ministrasti; non mihi sed pauperi satisfaciunt distalceaco.

Quæ non foret vilipensio Salomoni, si postquam fustissime disserisset coram Regina Saba de profundissimis philosophiæ questionibus, de natura elementorum, animalium proprietatibus, plantarum qualitatibus, cursu stellarum, Solis virtute, Lunæ influentiis; illa replicaret. Aucto intelligere te disputantem de rebus subtilioribus, quidquid enim hæcenus protulisti, vile est, indoctum, & minus excellens. Hocidem (teste D. Chryost.) illi Christo dicere voluerunt; Proposuerat enim illi mensam illam splendidam, miraculorum, quibus vitum cæcis, claudis gressum, mundiciam leprosis, manus ac pedes mutilis, leuitatem paralyticis, vitam defunctis fuerat largitus, deinde & quoddam fercimen, cui quilibet incoherat dapes, quod quidem hominem a dæmone possessum, surdum, mutum, cæcum integre curasset: quo viso miraculo: *Tunc accesserunt* ait Evangelista dicentes *Magister*: quidquid hæcenus peractum est, nobis non sufficit, sufficiat autem tui, ignorantibus plebeculæ, nobis vero, qui operum nouimus librare qualitatem, & iusto pondere appendere, quantum eorum quodlibet mercator, quidquid hæcenus miri egisti, nihil est, actus est eluiciei culinariæ, res frivola. (a) Proinde volumus opera maioris & excellentioris qualitatis, quibus nobis plenissime, & per omnia satisfiat.

Hæc eorum diabolica peruersitas, *Temptantes*, illis a parentibus innata, & hereditaria successio: ob quam eos Christus insinulat: *Generatio praua*, q. d. fradifragi, hanc a parentibus suis iniquitatem, & ex paterno stemmate vobis est hæc temeraria impudentia naturalis. Tangit, vt sentio, illud Davidicum quo nos, ne illis similes efficiamur serio monet, *Hodie si vos in eum audieritis, nolite obdurare corda vestra, sicut in exæcibatione, secundum diem temptationis in deserto, ubi temptauerunt me patres vestri, probauerunt, & viderunt opera mea. Quadraginta annis proximis sui generationi huius, & dixi: semper hi errant corde &c. Si intrabunt in requiem meam.* Memoriam celebrat, propheta rex dei illius, quo patres eorum in deserto Deum temptauerunt, & eo modo exacer-

Similitudo.

(a) Et notatio de a. quachirley.

Psal. 64. 8.

